

Еврей в душе

«Я выполняю заповеди без чувств», «У меня не было выбора» — считается ли такая заповедь выполненной? Есть ли ответственность за непреднамеренное нарушение?

О двойных стандартах иудаизма в контексте важности намерения.

Еврейское озарение

Знакомство с учением Ребе

ВАЯКЕЛЬ-ПКУДЕЙ

Шמות

לעילוי נשמת אמנו וזקנתנו
האשה החשובה מצויינת במדותיה

בעלת מסירות נפש

מרת דבורה ע"ה גרינברג

בת הרה"ח ר' אהרון מענדל

נפטרה אור ליום ג' - כ"א מנחם אב תשפ"ג

В память о нашей маме и бабушке

Дворе Гринберг

Дочери раввина Аарона Мендела Хазана

*Она жертвовала собой ради еврейства
Покинула этот мир 21 менахем ава 5783*

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org

Published and Copyright 2024 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5784 - 2024

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB"М
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

А. Шаббат и возведение Мишкана

ПЕРВОИСТОЧНИК 1 Шмот, 35:1-5, 30-33

И собрал Моше всю общину сынов Израиля, и сказал им: вот вещи, которые велел Г-сподь исполнить: шесть дней пусть будет производиться работа, в день же седьмой да будет освящение, суббота покоя Г-споду; всякий, производящий в этот [день] работу, предан будет смерти. Не зажигайте огня во всех жилищах ваших в день субботы.

И сказал Моше всей общине сынов Израиля так: вот что повелел Г-сподь, сказав: соберите у себя приношения Г-споду; всякий добрый сердцем пусть принесет его, вот приношение, Г-споду: золото и серебро, и медь.

И сказал Моше сынам Израиля: смотрите, Г-сподь призвал именно Бецалеля, сына Ури, сына Хура, из колена Йеуды. И исполнил его духом Б-жьим, мудростью, разумением, знанием и всяким ремеслом. И способностью искусной для работы по золоту и по серебру, и по меди, и по резьбе камней для вставления, и по резьбе дерева для изделий всякой искусной работы.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אַתֶּם. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַה' כָּל הָעֹשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמָת. לֹא תִבְעְרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁכַּתְיֶכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר. קָחוּ מֵאֲתֶכֶם תְּרוּמָה לַה' כָּל נָדִיב לְבוֹ יְבִיאֶה אֶת תְּרוּמַת ה' זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת...

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא ה' בְּשֵׁם בְּצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמֹטֶה יְהוּדִה. וַיִּמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחָכְמָה בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה. וְלִחְשֵׁב מִחֲשַׁבְת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבְכֶסֶף וּבְנַחֲשֶׁת. וּבְחָרְשֵׁת אָבֶן לְמִלְאֵת וּבְחָרְשֵׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלָאכָת מִחֲשַׁבְת.

Ребе

Требуют ли намерения преступления?

По вопросу закона, освобождающего от наказания за непреднамеренные нарушения, среди галахических авторитетов существуют разногласия. Автор труда Шеилтот утверждает, что это исключение применяется только к законам субботы. В субботу запрещено только преднамеренное нарушение закона. Но если нарушение не было истинным намерением человека, действие не квалифицируется как «преднамеренное».

Но в других областях еврейского закона, утверждает автор Шеилтот, даже если в нарушении не было явного умысла человека, он все равно несет ответственность за это деяние. Однако большинство галахических авторитетов не согласны с ним и придерживаются мнения, что непреднамеренные нарушения освобождаются от наказания во всех областях еврейского закона.

Требуют ли заповеди намерения?

Что касается предписаний иудаизма, существуют разногласия относительно того, требуется ли намерение для их выполнения. Общепринятый подход состоит в том, что есть некоторые виды мицвот, которые могут быть выполнены, даже без намерения. Более того, есть заповеди, которые считаются исполненными, даже если человека заставили выполнить их против его воли.

בענין הפטור של אינו מתכוון, ישנה מחלוקת הפוסקים: לדעת בעל השאלתות¹ "אינו מתכוון - פטור" רק במלאכות שבת, כי בשבת הדין הוא² "מלאכת מחשבת אסרה תורה" (התורה אסרה רק מלאכה שנעשתה מתוך מחשבה), ואינו מתכוין אינו "מלאכת מחשבת"³;

מה שאין כן בשאר איסורים, גם באם אינו מתכוין - כשכוונתו בפעולתו אינה לעשות את המלאכה שאסרה תורה - חייב. אבל לדעת רוב הפוסקים גם בשאר איסורים אדם שאינו מתכוון - פטור.

בנוגע למצוות ישנה מחלוקת

אם מצוות צריכות כוונה או אין צריכות כוונה⁴, והדין הוא (לפי כמה פוסקים)⁵ שכמה סוגי מצוות אין צריכות כוונה⁶, והיינו, שהעושה אותם בדרך ממילא, ללא כוונה לקיים את המצווה⁷ - ויתירה מזו: (בכמה מצוות) אפילו אם כופים אדם מישראל לקיים את המצווה - יצא⁸.

(6) שמזה מובן שגם סוגי המצוות שצריכות כוונה, אין זה הצורך מפני היותם מצוה (שהרי בזה כל המצוות שוות), כ"א מפני ענין מיוחד להם שאינו במצוה סתם.
(7) ראה בשו"ע אדה"ז (שם) דאין צריכות כוונה כולל "בלא כוונה לצאת י"ח אלא כמתעסק בעלמא או לכוונה אחרת ולא לשם אותה מצוה".
(8) שו"ע אדה"ז שם סתע"ה סכ"ח.

(1) שאילתא קה.
(2) ביצה יג, סע"ב. וש"נ.
(3) תוד"ה תלמוד - שבת קי, ב.
(4) ראה שו"ע אדה"ז או"ח ס"ס ס"ה. ביאור הפלוגתא ע"פ חסידות - ראה עטרת ראש בסופו.
(5) עיין ג"כ בהמסומן בשדי חמד כללים מע' מי כלל סא ואילך.

ПЕРВОИСТОЧНИК 2 Алтер Ребе, Кодекс еврейских законов, Орах Хаим, 60:5

Все заповеди требуют намерения, чтобы считаться исполненными. Если кто-либо выполнил заповедь, не намереваясь выполнить свой долг, и сделал это мимоходом или с другим намерением, не имеющим отношения к этой заповеди, - не выполнил своего долга согласно Торе.

Есть также мнение, что заповеди не требуют намерения, и даже если они выполняются мимоходом, человек выполняет свой долг постфактум.

כָּל הַמְצִוֹת צְרִיכוֹת כְּוֹנָה לְצֵאת יְדֵי חֻבָּה בְּעִשְׂיַת אוֹתָהּ מְצֻוָּה. וְאִם עָשָׂה בְּלֹא כְּוֹנָה לְצֵאת יְדֵי חֻבָּתוֹ, אֲלֵא כְּמִתְעַסֵּק בְּעֵלְמָא, אוֹ לְכְוֹנָה אַחֲרָת, וְלֹא לְשֵׁם אוֹתָהּ מְצֻוָּה, לֹא יֵצֵא יְדֵי חֻבָּתוֹ מִן הַתּוֹרָה.

וְיֵשׁ אוֹמְרִים, שְׁמְצֻוֹת אֵין צְרִיכוֹת כְּוֹנָה וְאִף הַמְתְּעַסֵּק יֵצֵא בְּדִיעְבַּד.

ПЕРВОИСТОЧНИК 3 Алтер Ребе, Кодекс еврейских законов, Орах хаим, 475:28

Тот, кто ел мацу без умысла, то есть не намереваясь выполнить свой долг, съев эту мацу, исполнил свой долг. Поэтому, даже если он не желал есть мацу и его заставили иноверцы или бандиты, он выполнил свой долг, потому что, даже не желая того, его тело извлекло из этого пользу.

אֲכַל מַצָּה בְּלֹא כְּוֹנָה, שְׁלֹא נִתְכַּוֵּן לְצֵאת יְדֵי חֻבָּתוֹ בְּאֲכִילָהּ זוּ, יֵצֵא... וְלִפְיֵכָה אֶפִּילוֹ לֹא רָצָה לְאֲכֹל מַצָּה, וְכִפְאוּהוּ נְכָרִים אוֹ לְסֻטִּים לְאוֹכְלָהּ, יֵצֵא יְדֵי חֻבָּתוֹ בְּאֲכִילָהּ זוּ, כִּיּוֹן שֶׁבְּעַל כְּרַחוּ נִהְיָה מִמְּנָה גּוֹפּוֹ.

Ребе

Что касается намерений, существует разница между предписаниями и запретами. В случае запрета, если у исполнителя не было намерения нарушить, он вообще не совершил нарушения. Однако выполнивший без намерения предписание, выполнил его.

והיינו, שבנוגע לכוונה ישנו חילוק בין מצווה לעבירה: בעבירות - "אינו מתכוין" (אפילו על הפעולה) אינו עובר על איסור כלל, ובמצוות, גם כשעושה אותן ללא כוונה, הרי הוא יוצא ידי חובת המצווה.

ב. Контринтуитивно

Ребе

Отделение от святости должно протекать легче, чем связь с ней!

Эта разница требует объяснения. Казалось бы, верно обратное:

Мицва – это связь. Эффект мицвы заключается в том, что человек, выполняющий ее, и физические предметы, используемые для ее выполнения, соединяются с Б-гом. Преступление имеет противоположный эффект: оно отделяет человека и любые связанные с ним физические объекты от Б-жественности.

До исполнения заповеди или совершения проступка, все физическое подпадает под категорию клипат нога (сферы зла). Эта категория клипы в основном негативна, поэтому все физические вещи ближе к негативным духовным силам, чем к святости. Поэтому кажется более естественным, что легче отделить что-то физическое от Б-жественности, чем соединить. Как же тогда получается, что отстранение требует реального намерения, тогда как соединение может быть достигнуто даже непреднамеренно?

וצריך ביאור: מהו טעם החילוק? ואדרבה, לכאורה איפכא מסתברא [= ההפך מסתבר]:

ענין המצוות הוא - צוותא וחיבור? פעולת המצווה היא - שהאדם המקיים את המצווה, והדבר הגשמי שבו מקיים את המצווה, נעשים קשורים עם הקב"ה. עבירה פועלת את ההיפך: על ידי עשיית עבירה נעשים האדם והדבר הגשמי בפירוד מאלוקות.

הדברים הגשמיים מצד עצמם (כולל - הגוף¹⁰ ונפש הבהמית) - קודם שנעשית בהם מצווה או עבירה - הם תחת ממשלת קליפת נוגה שבעולם הזה, שרובה ככולה רע¹¹, כך שהם קרובים לרע יותר מאשר לטוב; ולכאורה, לפי זה היה צריך להיות קל יותר לעשות שהגשמיות תהיה דבר נפרד מאשר לפעול בה צוותא וחיבור לאלוקות. ואיך יתכן שכדי לפעול פירוד בהכרח שתהיה כוונה דווקא, ואילו צוותא וחיבור אפשר לפעול גם בלא כוונה?

(11) תניא שם.

(9) ראה לקו"ת בחוקותי מה, ג, מז, ב, ובכ"מ.
(10) ראה הערות אדנ"ע לתניא פ"ז (בס' קיצורים והערות לתניא ס"ע קטו).

Вынужденная производительность

Тем не менее нам говорят, что мицву можно выполнять даже без намерения. Более того, иногда мицву можно выполнить даже против воли человека! Что касается заповеди о благотворительности, Талмуд рассказывает, как рабби Йоханан бен Закай уговаривал своих племянников давать милостыню.

ואף על פי כן אומרים, שיכול להיות קיום מצווה ללא כוונה, ואפילו בדרך כפיה, וכמו במצות צדקה¹², כפי שמצינו ש"בני אחתיה דרבן יוחנן בן זכאי... עשינהו שקל מינייהו לצדקה" (היה כופן בדברים וגובה מהן צדקה)¹³.

ПЕРВОИСТОЧНИК 4 Талмуд, Баева Батра, 10а.

Рабби Йоханан увидел во сне, что в течение года сыновьям его сестры суждено потерять 700 динаров. Он заставил их отдать деньги на благотворительность. В конце года у них осталось 17 из тех 700 динаров, которые ему не удалось убедить их пожертвовать.

מעשה בבני אחותו של רבן יוחנן בן זכאי, שראה עליהם בחלום שהם צריכים להפסיד במשך השנה שבע מאות דינרים, כפה אותם ולקח מהם ממון לצדקה. בסיום השנה נשארו אצלם שבעה עשר דינרים מאותם שבע מאות, שלא לקח מהם (הוא הצליח להתרים אותם ב-683 דינרים, מתוך השבע מאות שהיא ראה בחלום שהם אמורים להפסיד).

За день до Йом Кипура цезарь направил сборщиков конфисковать 17 динаров для уплаты налогов. Рабби Йоханан сказал им: «Не бойтесь того, что они возьмут у вас больше; чем 17 оставшихся динаров, что они взяли».

כאשר הגיע ערב יום הכפורים שלחו מבית הקיסר ולקחו מהם שבעה עשר דינרים (למס). אמר להם רבן יוחנן בן זכאי: אל תפחדו שמא יקחו מכם עוד, שבעה עשר דינרים שנשארו אצלכם אותם לקחו מכם. אמרו לו:

«Откуда тебе было знать?» — спросили его. «Я увидел это во сне», — ответил он им и поведал свой сон.

מנין יודע אתה? אמר להם: חלום ראיתי עליכם, וספר להם את חלומי.

(13) ב"ב י"ד, א (בפרש"י).

(12) ראה גם פסחים ח, סע"א ואילך. וש"נ.

Ребе

Более того, заповедь о благотворительности может быть исполнена и без ведома ее исполнителя. Закон таков: если человек потерял деньги, а бедняк нашел их и благодаря им обрел средства к существованию, то потерявший выполнил заповедь о благотворительности, поскольку в конечном итоге поддержал бедняка. Подобное действие создает связь с Б-гом, даже если у человека не было никакого намерения или знания его совершить – и, казалось бы, это физический акт без какого-либо духовного наполнения!

ויתירה מזו: קיום מצות הצדקה יכול להיות שלא בידיעתו כלל - באופן ש"מאבד סלע מתוך ידו ומצאה עני והלך ונתפרנס בה"¹⁴ (כיון שבפועל "אתה החיית את נפש העני"¹⁵), ועל ידי זה נעשה צוותא וחיבור עם הקב"ה, בה בשעה שאין בזה מחשבה וכוונה, היינו, שזוהי פעולה גשמית ללא ענין רוחני כלל!

ПЕРВОИСТОЧНИК 5 Раши, Ваикра, 5:17

Рабби Элазар, сын Азари, говорит: «Когда ты собираешь урожай на своем поле и забываешь что-то на поле, то об этом говорит стих: «Дабы благословил тебя...» (Дварим, 24). Т.е. Тора благословляет того, кто неосознанно выполнил мицву. Отсюда можно вывод: если человек носил в своей одежде монету, а она выпала и была найдена бедняком, то Б-г вознаграждает его благословением».

רבי אלעזר בן עזריה אומר, כי תקצר קצירה בשדה ושכחת עמר בשדה הרי הוא אומר למען יברכה וגו' (דברים כד) - קבע הכתוב ברכה למי שבאת על ידו מצוה בלא ידע - אמר מעתה, היתה סלע צרוורה בכנפיו ונפלה הימנו ומצאה העני ונתפרנס בה, הרי הקב"ה קובע לו ברכה.

Ребе

Непреднамеренное нарушение – это не нарушение!

Что касается проступка, то даже несмотря на то, что он отдаляет от Б-га и физически был совершен,

ואילו בנוגע לעבירה שעל ידה נעשה פירוד מאלוקות - הנה אף שעניני העולם מצד עצמם הם באופן של פירוד

поскольку проступок был непреднамеренным, мало того, что человек освобождается от наказания, считается, что никакого нарушения не произошло, и действие вообще не имеет негативного метафизического эффекта.

מאלוקות, אף על פי כן, למרות שישנה פעולת המעשה בדבר גשמי, ויתירה מזו, בדבר חומרי, ועד לדבר האסור, הנה כיון שאינו מתכוין, הרי הוא פטור, ולא זו בלבד שפטור מעונש, אלא אין כאן דבר איסור כלל, ולא נעשה שום פגם.

ПЕРВОИСТОЧНИК 6 Танья, конец гл. 24, сноска

Различные очистительные процессы и наказания в Чистилище или в этом мире [т. е. страдания души в Чистилище или страдания в этом мире, целью которых является очищение души], соответствуют степени и конкретному характеру порока, вызванного грехом в душе и в его источнике в небесных мирах.

Каждый проступок имеет соответствующее наказание, направленное на очищения и удаление пятна и порока, вызванного этим конкретным грехом. Подобным образом, порок, вызванный грехами, влекущими за собой смертную казнь от рук небес или карет (отсечение души Б-гом), варьируется от одного греха к другому.

Ребе

Алтер Ребе Танье утверждает, что наказание соизмеримо негативному метафизическому эффекту проступка. Следовательно, отсутствие какого-либо наказания доказывает, что деяние вообще не имело никакого эффекта, ибо если бы какой-то эффект был, то наказание было бы, по крайней мере, легким.

На первый взгляд, должно быть наоборот.

ולפי ערך וחלוקי בחינת הפגם בנפש ובשרשה בעליונים, פגם המתהוה על-ידי עברה אחת – שונה מהפגם המתהוה מעברה אחרת. כך הם חלוקי בחינת המירוק והעונש בגיהנם או בעולם הזה – היסורים שאדם סובל בגיהנום או בעולם-הזה, המיעדים לנקות את נפשו – לכל עון וחטא ענש מיוחד.

ומטרת העונשים הם: למרק ולהעביר הלכלוך והפגם שנעשו בנפש ובשרשה. וכן בחיבי מיתה וכרת אין פגמן כלם בשוה.

כמובן מדברי אדמו"ר הזקן בתניא¹⁶ שהעונש הוא לפי ערך הפגם, ואם כן, כיון שאין עונש, הרי זו הוכחה שאין פגם כלל, כי, אילו היה איזה פגם, היה צריך להיות על כל פנים עונש קל.

ולכאורה - איפכא מסתברא!

В. Декларация, которая меняет весь день

Ребе

Моде ани

Объяснение:

В начале дня каждый еврей произносит Моде Ани и другие молитвы, и это создает связь с Б-гом, которая продолжается весь день. Следовательно, даже если человек позже выполнял заповеди без какого-либо намерения, они исполнены связи с Б-гом, возникшей в начале дня. Это подобно закону посвящения женщины для последующего брака:

Если мужчина и женщина говорили о браке, а затем мужчина подарил женщине ценный предмет, не сказав прямо, что это сделано с целью посвятить ее для брака, то она будет посвящена ему в жены.

ПЕРВОИСТОЧНИК 7 Талмуд, Кидушин, 6a

Рабби Йоси говорит, что речь идет о случае, когда некто обсуждал брак или развод с женщиной, а затем дал ей разводное письмо или обручальное кольцо, не заявив явно о своем намерении. Рабби Йеуда же говорит от имени Шмуэля, что речь исключительно о случае, когда они обсуждали эту тему.

והביאור בזה:

כיון שבתחילת היום, מקשר כל אחד ואחת מישראל את עצמו עם הקב"ה, על ידי אמירת "מודה אני" וכדומה¹⁷ - הנה על ידי זה מקושר הוא עם הקב"ה על כל היום, ולכן, אפילו אם בפועל לאחרי זה (בפעולות פרטיות) אינו מכוון לעשות את המצווה, מכל מקום יש בפעולת המצווה החיבור עם אלוקות שבהתחלת היום

(ועל דרך שבקידושין, אם "עסוקין באותו ענין", והאיש נותן לאשה פרוטה מבלי לומר שנותן לה לשם קידושין - הרי היא מקודשת לו¹⁸).

הִיא מְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה עַל עֵסְקֵי גִיטָה וְקִידוּשֵׁיהָ וְנָתַן לָהּ גִיטָה וְקִידוּשֵׁיהָ וְלֹא פִירַשׁ, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר דִּי... אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׂמוּאֵל וְהוּא שְׁעָסוּקִין בְּאוֹתוֹ עֲנִין.

¹⁷ש"כשישים אל לבו שהמלך הגדול מלך מלכי המלכים הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו .. מיד יגיע אליו היראה כו" - שזוהו היסוד וההתחלה ("השכמת הבוקר") של כללות עבודת האדם (מהנחה בלתי מוגה).

¹⁸ וכפי שמאריך רבינו הזקן ש"זה כלל גדול .. כמ"ש (תהלים טז, ח) שויתי ה' לנגדי תמיד, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כשיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול וכו', ומסיים,

Ребе

Обратное сказанному

Это справедливо только для предписаний. Однако в случае нарушения, если человек не имел явного намерения нарушить, само это действие не является правонарушением.

Такой непреднамеренный поступок подобен телу без души. Кроме того, в результате произнесения Моде Ани и т.п. в начале дня у нас возникает, по крайней мере, подсознательное намерение, противоположное тому, что заложено в проступок. Все мудрецы, даже те, кто утверждает, что заповеди не требуют намерения, признают однако, что, если у человека было четкое намерение не выполнять мицву, то она не считается выполненной. То же самое верно и в отношении проступков - намерение не преступать должно означать, что поступок не может считаться правонарушением.

אלא שכן הוא רק בנוגע למצוות. מה שאין כן בנוגע לעבירה: כל זמן שאינו מכוון בפירוש לפעולה (שעל ידה עוברים איסור), "אינו מתכוון" - אין זו עבירה, כי א) אין בפעולתו שום כוונה, נפש לגוף הפעולה¹⁹, שעל ידי זה תיעשה לעבירה; ב) יתירה מזו - על ידי זה שבתחילת היום אמר "מודה אני" וכדומה, יש לו (כל היום, בהעלם על כל פנים) כוונה שהיא להיפך מענין ה"עבירה". ועל דרך שהכל מודים (אפילו הדעות שמצוות אין צריכות כוונה) שאם יש לו בשעת המצווה כוונה הפכית, ומכוון בפירוש שלא לצאת, אינו יוצא ידי חובת מצווה זו²⁰, וכן הוא בנוגע לכוונה הפכית של עבירה.

ПЕРВОИСТОЧНИК 8 Алтер Ребе, Кодекс еврейских законов, Орах Хаим, 489:12

Даже по мнению тех, кто говорит, что заповеди не требуют намерения, тем не менее, если явно намеревался их не выполнять, его заповеди определенно не могут считаться исполненными.

שֶׁאִם לְהֵאוּמָרִים שְׂמִצּוֹת אֵין צְרִיכוֹת
פְּוֹנָה לְצֵאת בְּהֵן יְדֵי חוֹבְתוֹ מִפֶּל
מְקוֹם כְּשֶׁמְכוּוִין בְּפִירוּשׁ שְׁלֵא לְצֵאת
בְּהֵן יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּוֹדֵאֵי אֵינוֹ יוֹצֵא בְּעַל
כְּרַחוּ

(20) שו"ע אדה"ז א"ח סתפ"ט סי"ב.

(18) קידושין ו, א.
(19) ע"ד המבואר בדרמ"צ ריש מצות וידוי ותשובה (לה, ב).

Ребе

Даже без Моде Ани

Есть еще момент, требующий дальнейшего разъяснения. Законы о том, что заповеди не требуют намерения и что непреднамеренные нарушения не наказуемы, справедливы для всех евреев, даже для тех, которые не начинал свой день с акта связи с Б-гом и даже не произнес Моде Ани. Почему же вышеупомянутое различие между предписаниями и проступками применимо и к таким евреям?

Истина в том, что каждый еврей в глубине души желает творить добро. Это желание может быть подсознательным, но оно по-прежнему является реальностью, поэтому оно делает человека как бы «занятым этим вопросом». Это можно сравнить с законом о жертвоприношениях, согласно которому даже если у коэнов нет необходимого намерения при принесении жертвы, «раввинский суд навязывает им это намерение». Поскольку по своей сути мы все хотим следовать указаниям суда, навязывание намерения является эффективным, и считается, что сами коэны имеют правильное намерение.

אך עדיין צריך להבין: הדין שמצוות אין צריכות כוונה והדין שבעבירות אינו מתכוון פטור - ישנם בכל אחד ואחת מישראל, אפילו מי שלא עשה בתחילת היום פעולה כלשהי כדי לקשר עצמו עם הקב"ה, ואפילו לא אמר "מודה אני"²¹; מדוע גם בנוגע ליהודי כזה ישנו החילוק האמור בדין אינו מתכוון בין מצוות לעבירות ?

אך האמת היא, שכל אחד ואחת מישראל, בפנימיות נפשו יש לו רצון לעשות טוב²². ואף שרצון זה הוא אצלו בהעלם - הרי הוא קשור גם עם עניניו שבפועל²³, ולכן הרי זה על דרך "עסוקין באותו ענין". ובדוגמת ועל דרך בקרבנות, שאפילו אם הכהנים אינם מכוונים את הכוונות שצריכות להיות בהקרבת הקרבנות, מכל מקום "לב בית דין מתנה עליהם"²⁴ - מצד ההתמסרות הפנימית של כל אחד ואחת לבית דין (ולפסק-דין שלהם), מהני תנאי בית דין וחשיב כאילו הכהנים עצמם מכוונים²⁵.

24) זבחים ו, ב. - וראה ברש"י שם ד"ה קרבנות: "ואפילו לא ידע השוחט מה הן". ויותר מזה בפיה"מ ריש זבחים (ובהרע"ב שם) דאפילו נשחטו שלא לשמן. וכבר הקשו ע"ז ממנחות (עח, ב). וראה פנים מאירות, חק נתן ועוד לזבחים. ואכ"מ.

25) והא דבכמה ענינים צריך שיאמר רוצה אני או שצ"ל לב"ד מתנה (ואין מספיק פנימיות רצונו) - זהו גדר ופרט נוסף בענינים אלה על שאר המצוות. ועד שישנם מצוות שכוונה גלוי מעכבת גם בדיעבד (וכמו תפלה (ראה ת"ר"מ ח"ט ס"ע 47 ואילך. וש"נ)). ועד שישנם מצוות שכולם אך כוונה - חובות הלכות.

21) ויתירה מזה: אפילו אם יש לו כוונה הפכית מ"שויתי ה' לנגדי תמיד" - כידוע תורת הבעש"ט (ראה ת"ר"מ ח"ו ס"ע 4. וש"נ) על הפסוק (ירמי' כג, כד) "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום ה'", שמפרש זה בניחותא: "אם יסתר איש במסתרים ואני", היינו, שהוא מציאות לעצמו, אזי "לא אראנו", כביכול, שדוחק רגלי השכינה (מהנחה כלתי מוגה). 22) רמב"ם הל' גירושין ספ"ב. 23) וכמובן מהדין ברמב"ם שם שאמירתו "רוצה אני" (אף שהיא מצד האונס) מהני פנימיות רצונו; ולכן לא מהני האמירה באנסוהו לגרש שלא כדין).

Вот почему мицвот не требует намерения, ведь каждый еврей считается как бы «занятым этим вопросом». Когда мы выполняем мицву, даже без намерения, наше истинное желание – посвятить себя Б-гу. Это устанавливает связь с Б-гом. Эта связь подобна начальной стадии брака эйрусин (посвящения), и в конечном итоге она приведет к заключительной стадии нисуин, (брак как говорится в стихе о еврейском народе и Б-ге в мессианскую эпоху: «В тот день ты назовешь Меня: «Мой человек, а не просто «мой муж». Пусть мы как можно скорее заслужим это в наши дни.

משיחת יום א' פ' וארא, כ"ד טבת, ה'תשכ"ג
הנחה בלתי מוגה
תורת מנחם כרך ל"ו ע' 40

ולכן מצוות אין צריכות כוונה, כי בכל אחד ואחת מישראל עשיית המצוה שלו היא בגדר "עסוקין באותו ענין", ובשעה שעושה מצוה, אפילו בלא כוונה²⁶, הרי בפנימיות רצונו מוסר הוא להקב"ה את גופו וחלקו בעולם, ונעשה אצלו צוותא וחיבור עם הקב"ה²⁷ - באופן של אירוסין, המביאים לאחרי זה לידי נישואין, ועד כמו שכתוב²⁸ "ביום ההוא גו' תקראי אישי ולא תקראי לי עוד בעלי", בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

שפד (נעתק ב"היום יום" כה תמוז). שם ע' תקמו (נעתק ב"היום יום" כא סיון) ועוד: יהודי אינו יכול ואינו רוצה להיות נפרד מאלקות (מהנחה בלתי מוגה).
28) הושע (ב, יח), שזהו עילוי לגבי תחלת הנישואין שעד"ג "כי בוועליך גו'" (ישעי' נד, ה. וראה שמו"ר ספט"ו), כי אם "כמלה בבית חמי" (כתובות עא, סע"ב).

26) כלומר: שעושה מעשה סתם, ללא כוונה, ובלבד שאין לו כוונה הפכית (להכעיס) במעשה פרטי זה (שאז אינו יוצא י"ח (כ"ל סי"א), וכמו בקרבנות. שאם יש לו כוונה הפכית בעת הקרבת הקרבן, לא מהני הענין ד"לב ב"ד מתנה עליהם"), וזאת - אפילו אם בענין אחר יש לו כוונה הפכית (מהנחה בלתי מוגה).
27) וכדברי רבינו הזקן, בעל ההילולא (אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ע' 28)